

ΔΟΚΙΜΙΟ ΟΠΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ
VISUAL ESSAY

Η πεμπουσία της οπτικής ανάλυσης

- Η οπτική ανάλυση αυξάνει την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο το οπτικό υλικό επικοινωνεί και λειτουργεί, είτε παράγει νόημα, είτε προκαλεί συναίσθημα, είτε δημιουργεί ψυχοδιανοητικές διαθέσεις. Η οπτική ανάλυση μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε οπτικό υλικό, συμπεριλαμβανομένων των έργων τέχνης, design και της αρχιτεκτονικής.
- Η οπτική ανάλυση εντοπίζει και διερευνά τα χαρακτηριστικά του υλικού παραδείγματος και τις σχέσεις που δημιουργούνται μέσα το πλαίσιο στο οποίο παρήχθησαν και συσχετίστηκαν. Ο σκοπός της οπτικής ανάλυσης είναι η διατύπωση επιχειρημάτων με βάση οπτικά στοιχεία.
- Η οπτική ανάλυση είναι μια πρακτική καθημερινή δεξιότητα.
- Στο δοκίμιο οπτικής ανάλυσης εξετάστε τα τρία στοιχεία - μορφή, πλαίσιο, περιεχόμενο - για να αναπτύξετε μια ολοκληρωμένη ανάλυση.

Η πεμπουσία της οπτικής ανάλυσης

- Το δοκίμιο οπτικής ανάλυσης περιλαμβάνει τρία μέρη:
- 1. εντοπισμός, περιγραφή και ανάλυση του οπτικού υλικού
- 2. τοποθέτηση του οπτικού υλικού στο συγκεκριμένο του
- 3. ερμηνεία και ανταπόκριση στο περιεχόμενο του οπτικού υλικού.

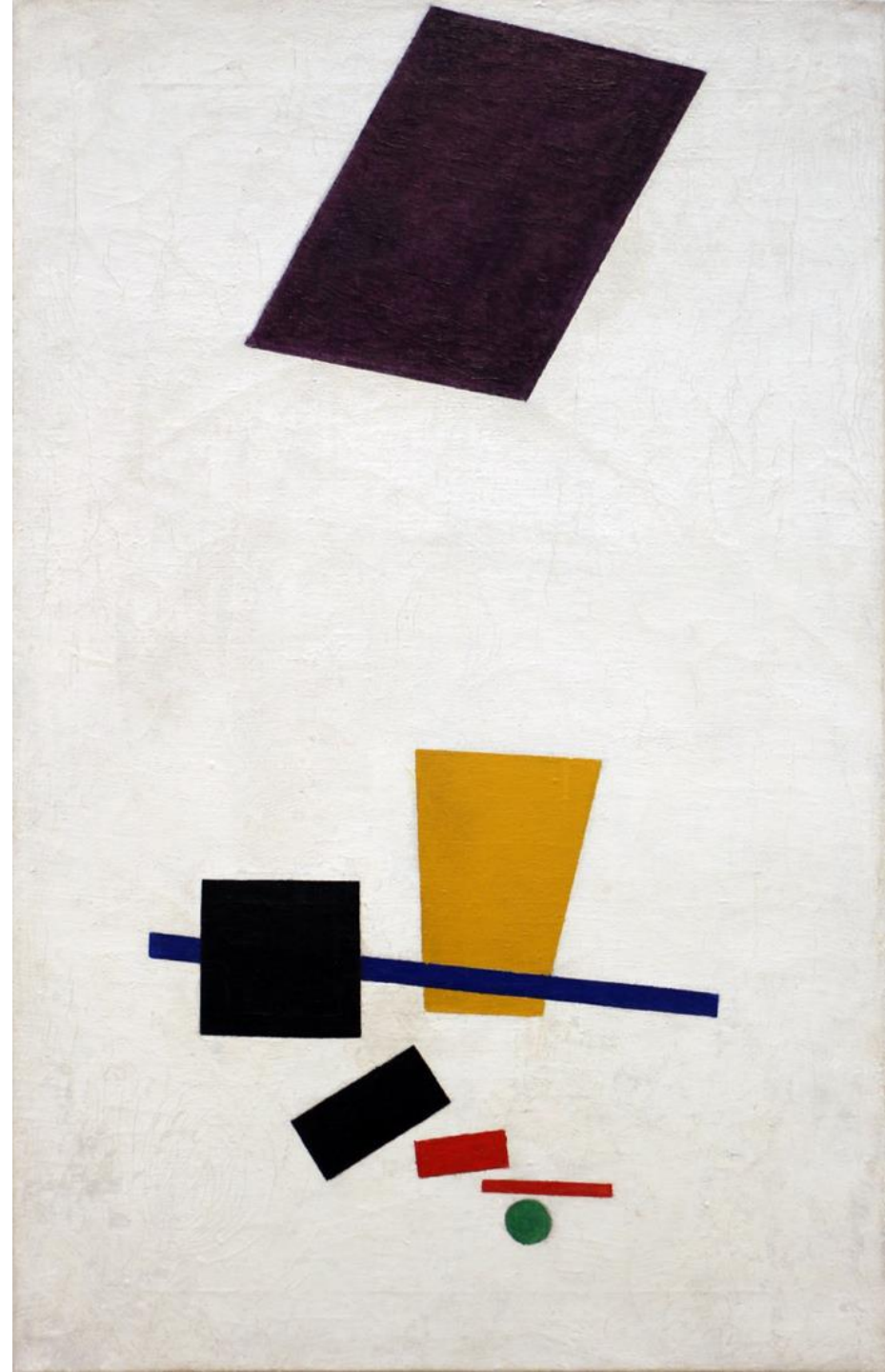
- εντοπισμός, περιγραφή και ανάλυση του οπτικού υλικού

Εισαγωγή:

- Η εισαγωγή σε ένα δοκίμιο οπτικής ανάλυσης χρησιμεύει για να δώσει βασικές πληροφορίες σχετικά με το έργο τέχνης και να συνοψίσει εν συντομία τα σημεία της συζήτησης. Δώστε μια σύντομη περιγραφή του εικαστικού έργου:
- όνομα του καλλιτέχνη, έτος, καλλιτεχνικό κίνημα (εάν είναι απαραίτητο), είδος έργου, και σκοπός του καλλιτέχνη για τη δημιουργία αυτού του έργου

Ανάλυση μορφής:

Kazimir Malevich, *Painterly Realism of a Football Player: Color Masses in the 4th Dimension*, 1915, oil on canvas.

Ανάλυση μορφής

- Στους πίνακες του Ρώσου μοντερνιστή Καζιμίρ Μάλεβιτς, η μορφή είναι το περιεχόμενο.
- Το έργο του Malevich *Ο ζωγραφικός ρεαλισμός ενός ποδοσφαιριστή: Χρωματικές μάζες στην 4η διάσταση*, που ζωγραφίστηκε το 1915, δεν απεικονίζει τίποτα αναγνωρίσιμο-δεν είναι η εικόνα ενός ποδοσφαιριστή.
- Τα στοιχεία της μορφής, ιδίως το χρώμα, το σχήμα, η αναλογία και το βάθος, είναι εκφραστικά από μόνα τους. Τα στοιχεία αυτά δημιουργούν μια ενεργητική ένταση μεταξύ δύο τρόπων θέασης της σύνθεσης- άλλοτε τα έντονα χρωματιστά γεωμετρικά σχήματα μοιάζουν σαν να βρίσκονται επίπεδα σε μια επιφάνεια, αλλά άλλοτε μοιάζουν σαν να αιωρούνται στο χώρο.
- Οι ερωτήσεις που θα μπορούσατε να θέσετε σχετικά με τον πίνακα του Malevich για να τον αναλύσετε θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:
 - - Πώς είναι ισορροπημένη η σύνθεση;
 - - Φαίνεται ο πίνακας επίπεδος ή υπάρχει κάποια αίσθηση βάθους;
 - - Τα σχήματα φαίνονται τυχαία διασκορπισμένα ή προσεκτικά τοποθετημένα;

Ανάλυση μορφής

- Η σύνθεση είναι ασύμμετρα ισορροπημένη, δίνοντάς της έναν ενδιαφέροντα ρυθμό.
- Η διάσπαρτη θέση και η κλίμακα των γεωμετρικών σχημάτων στο λευκό φόντο δημιουργούν μια ενεργητική ένταση.
- Ο Malevich προτείνει έναν ρηχό, αιωρούμενο τρισδιάστατο χώρο με επικαλυπτόμενες μορφές, ενισχύοντας μια φορμαλιστική ενέργεια, χωρίς να είναι ζωγραφική.

Ανάλυση μορφής

- Ζωγραφικός ρεαλισμός ενός ποδοσφαιριστή: Χρωματικές μάζες στην 4^η διάσταση
- Η ανάλυση περιλαμβάνει την περιγραφή συνθετικών χαρακτηριστικών όπως η ασύμμετρη ισορροπία και τα επικαλυπτόμενα σχήματα στον εικαστικό χώρο και την αντιμετώπιση των συναισθημάτων που μεταφέρουν, όπως η ενέργεια ή η ένταση.
- Για παράδειγμα, η ένταση θα μπορούσε να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο στοιβάζονται τα στοιχεία στον πράσινο κύκλο που μοιάζει με μπιζέλι- φαίνεται σαν η σύνθεση να κινδυνεύει να καταρρεύσει.
- Το έργο έχει υλοποιηθεί μεν δισδιάστατα (ζωγραφικά), αλλά ενυπάρχει πολύ έντονο ενδιαφέρον και για την ογκοπλασία, την πλαστικότητα, την τρίτη διάσταση- λ.χ. όλες οι αφαιρετικές αποδόσεις σχετίζονται με τη γεωμετρική πρόσληψη του τρισδιάστατου κόσμου και της ανθρώπινης μορφής. Αναφορά υπάρχει και στον τίτλο (μάζες όχι σχήματα)
- Η τέταρτη διάσταση στο εικαστικό έργο είναι η λανθάνουσα αποτύπωση της κίνησης, της χρονικής διάστασης
- Αν και αυτός ο τρόπος περιγραφής της σύνθεσης δεν είναι απαραίτητα ο τρόπος που θα την έβλεπε ο καθένας, η ανάλυση βασίζεται στις σχέσεις μεταξύ των μερών και του συνόλου. Ανάλυση λοιπόν, σημαίνει εξέταση αυτών των σχέσεων.

τοποθέτηση του οπτικού υλικού στο συγκείμενό του

- Το να εξετάζετε το οπτικό υλικό στο συγκείμενό του είναι σημαντικό, διότι σας βοηθά να κατανοήσετε τις πρακτικές των ιστορικά διακριτών καλλιτεχνών, σχεδιαστών και αρχιτεκτόνων.
- Το συγκείμενο περιλαμβάνει τους τρόπους με τους οποίους ο δημιουργός:
 - - ανέπτυξε ιδέες και έλυσε προβλήματα
 - - προσέγγισε τα υλικά και τις τεχνολογίες
 - - παρουσίαζε και εμπορευόταν την εργασία του
 - - εξέφραζε την οπτική του κουλτούρα – την ιδιαίτερη καλλιτεχνική του ματιά

τοποθέτηση του οπτικού υλικού στο συγκείμενό του

- Τοποθέτηση του οπτικού υλικού στο πλαίσιό του:
- 1. Εξετάστε επιλεκτικά ποια συμφραζόμενα είναι πιο σημαντικά για την παραγωγή του παραδείγματος και τα οποία παράλληλα σας δίνουν μια κατανόηση της σημασίας του, για παράδειγμα, ιστορικά, γεωγραφικά, οικονομικά, τεχνολογικά, κοινωνικά, πολιτιστικά ή πολιτικά συμφραζόμενα.
- 2. Διεξάγετε έρευνα για να μάθετε περισσότερα σχετικά με αυτά τα πλαίσια.
- 3. Εξετάστε αν το οπτικό υλικό εντάσσεται σε κάποια κινήματα ή στυλ που σχετίζονται με αυτά τα πλαίσια και εντοπίστε οπτικά χαρακτηριστικά που συνδέονται με αυτά τα κινήματα ή στυλ – λ.χ. ρωσική πρωτοπορία, σουπρεματισμός, κοκ.

τοποθέτηση του οπτικού υλικού στο συγκείμενό του

4. Για να τοποθετήσετε το οπτικό υλικό ιστορικά, συζητήστε τις σχέσεις μεταξύ του παραδείγματος υπό εξέταση και της ιστορικής εποχής στην οποία παρήχθη.

- Για να χαρακτηρίσετε την εποχή, εξετάστε τις εξελίξεις σε τομείς όπως η κοινωνία, η πολιτική, η θρησκεία, η επιστήμη ή/και η τεχνολογία που ήταν επίκαιρες εκείνη την εποχή.
- Μπορείτε επίσης να εξετάσετε τις σχετικές κοινωνικές και πολιτιστικές πτυχές του τόπου στον οποίο παρήχθη το έργο.
- Από ποιά χαρακτηριστικά διακρίνεται η κοινωνία και πώς το παράδειγμα υπό εξέταση το αντικατοπτρίζει αυτό;

ανταπόκριση και ερμηνεία στο περιεχόμενο του οπτικού υλικού

- Το περιεχόμενο περιλαμβάνει τις θεματικές, τη σκηνή ή την οπτική αφήγηση που απεικονίζει ένα εικαστικό έργο, και ανάλογα με την περίπτωση μελέτης, τα υλικά μέσα, το αντικείμενο, τον εικαστικό χώρο (και χρόνο), ακόμα και μια ζωντανή δράση ή μια παράσταση.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι σημαντικό να συνοψίσουμε, να ερμηνεύσουμε και να νοηματοδοτήσουμε τις θεματικές και τις αφηγήσεις που εικονοποιούνται σε ένα έργο, ενώ σε άλλες περιπτώσεις είναι σημαντικό να συζητήσουμε την ιστορία της παραγωγής του, τους στόχους των καλλιτεχνών ή την υποδοχή του.

ανταπόκριση και ερμηνεία στο περιεχόμενο του οπτικού υλικού

- 1. Εξετάστε τις συνδεόμενες αφηγήσεις γύρω από ένα έργο τέχνης, για παράδειγμα, την ιστορία που το ίδιο το έργο αποδίδει ή αφηγείται, την ιστορία της κατασκευής του, τις ιστορίες της χρήσης ή της εφαρμογής του, των υλικών του, κοκ.
- 2. Εξετάστε ιδέες σε πηγές επιστημονικών κειμένων- μπορείτε να εφαρμόσετε αυτές τις ιδέες για να κατανοήσετε το υπό μελέτη έργο.
- 3. Ερμηνεύστε το οπτικό υλικό, για παράδειγμα, κάντε συσχετισμούς μεταξύ του υπό μελέτη έργου και άλλου υλικού ή ιδεών.
- 4. Σκεφτείτε πώς σας κάνει να αισθάνεστε το ίδιο το οπτικό υλικό.

Λαμβάνοντας υπόψη
το περιεχόμενο του
οπτικού υλικού:
Gabriel Orozco,
Yielding Stone, 1992,
plasticine.

Gabriel Orozco, *Yielding Stone Image*, 1992

- Χρησιμοποιώντας ένα ευρύ φάσμα μέσων, ο Gabriel Orozco δημιουργεί έργα που διαπνέονται από ευφυΐα και διορατικότητα. Απεικονίζοντας συχνά κοινότυπα αντικείμενα που υποβάλλονται σε παράλογες χειρονομίες, από ένα αυτοκίνητο κομμένο κατά μήκος (La D.S., 1993) μέχρι ένα χωνάκι παγωτού τοποθετημένο πάνω σε έναν θάμνο (Ice Cream House, 1995), ο Orozco αποκαλύπτει τα περίπλοκα στρώματα που συνθέτουν την καθημερινότητα με μια χιουμοριστική, ευαισθησία με καταγωγή από τον ντανταϊστή Marcel Duchamp.

Gabriel Orozco, *Yielding Stone Image*, 1992

- Το *Yielding Stone Image* προέρχεται από το έργο performance του Orozco *Yielding Stone*, στο οποίο έφτιαξε μια μεγάλη σφαίρα από πλαστελίνη -περίπου στο βάρος του σώματός του- την οποία στη συνέχεια κυλούσε στους δρόμους της Νέας Υόρκης. Το αντικείμενο πήρε τα ιζήματα και την επιφανειακή δραστηριότητα του δρόμου, και μετατράπηκε κυριολεκτικά στο αποτύπωμα του περιβάλλοντός του.
- Σε αυτή την εικόνα, η σφαίρα έχει σημαδευτεί από τα αυλάκια των μεταλλικών σχαρών που καλύπτουν τα υπόγεια συστήματα ηλεκτροδότησης και αποχέτευσης της πόλης. Ο καλλιτέχνης είναι ταυτόχρονα αισθητά παρών και απών: η πέτρα γίνεται υποκατάστατο του σώματος του Orozco και η δράση του καλλιτέχνη είναι η προέλευση της κίνησής της. Όπως έχει πει ο Orozco για το ενδιαφέρον του για τις σφαίρες: "Πιστεύω ότι η ιδέα της κίνησης, της κυκλοφορίας, των δοχείων, της εστίασης, της συγκέντρωσης, της επισήμανσης, όλα έχουν να κάνουν με κυκλικές επιχειρήσεις σε κίνηση και τη σύνδεση κύκλων και στοιχείων όπως τα μεμονωμένα σώματα".
- Επενδύοντας στη διαδικασία και την ορατότητά της στα έργα τέχνης, ο Orozco ωθεί τον ορισμό των έργων που βασίζονται στη δράση και την τεκμηρίωσή τους μέσω των γλυπτικών και φωτογραφικών έργων του.

- Το γλυπτό του Gabriel Orozco *Yielding Stone*, 1992, είναι μια μεγάλη μπάλα από πλαστελίνη που έχει το ίδιο βάρος με τον καλλιτέχνη. Ο Orozco την κυλάει στο δρόμο, όπου οι υφές του εδάφους αποτυπώνονται στην επιφάνειά της και μαζεύει τα σκουπίδια των δρόμων.
- Το γλυπτό είναι άμορφο και εύπλαστο και έτσι δεν έχει σταθερή μορφή. Στο πλαίσιο της διάκρισης μεταξύ μορφής και περιεχομένου στην τέχνη, ο Orozco δίνει μεγαλύτερη έμφαση στο περιεχόμενο παρά στη μορφή.
- Το περιεχόμενο είναι το θέμα και το νόημα ενός έργου τέχνης. Το περιεχόμενο του *Yielding Stone*, σύμφωνα με τον Orozco, είναι ότι πρόκειται για μια ευάλωτη μάζα που αντιδρά στο περιβάλλον της και, με αυτόν τον τρόπο, αντιπροσωπεύει το ανθρώπινο σώμα. Το *Yielding Stone* είναι ένα αφηρημένο/εννοιολογικό έργο τέχνης. Όπως ο πίνακας του Malevich, δεν απεικονίζει την εξωτερική πραγματικότητα. Ωστόσο, το περιεχόμενό του, η ανθρώπινη κατάσταση, είναι επίσης αφηρημένο: μια έννοια και όχι ένα από πράγμα.

Βασική σημειωτική ανάλυση στα εικαστικά έργα

- Ένας τρόπος σκέψης για το περιεχόμενο της τέχνης είναι μέσω της σημειωτικής, της μελέτης των σημείων. Τα σημεία μεταφέρουν νόημα, ανα/παριστούν πράγματα. Τα έργα τέχνης, σχεδιασμού και αρχιτεκτονικής μπορούν να αναλυθούν ως σημεία επειδή μεταφέρουν νόημα.
- Ο Αμερικανός φιλόσοφος Charles Sanders Peirce προσδιόρισε τρεις τύπους σημείων με βάση τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μεταφέρουν νόημα: εικόνα, ενδεικτής και σύμβολο.
- - Μια εικόνα είναι ένα σημείο που δηλώνει ένα θέμα μοιάζοντας οπτικά με αυτό. Οι παραστατικοί πίνακες ζωγραφικής και τα γλυπτά είναι εικόνες.
- - Ένας ενδεικτής είναι ένα σημείο που δηλώνει ένα θέμα όντας αποτέλεσμα ή απόδειξη αυτού - με άλλα λόγια, προκαλείται από αυτό. Ένα αποτύπωμα στην άμμο είναι ένας ενδεικτής, και με παρόμοιο τρόπο μια φωτογραφία είναι επίσης ένας ενδεικτής.
- - Ένα σύμβολο είναι ένα σημείο που δηλώνει ένα θέμα επειδή οι άνθρωποι το αντιλαμβάνονται έτσι, παρόλο που δεν έχει καμία ομοιότητα με το θέμα. Η γραπτή γλώσσα είναι συμβολική. Η αλληγορία είναι επίσης συμβολική.

- Στην πραγματικότητα, ο Οροζκο χρησιμοποιεί και αμφισβητεί αυτούς τους τρεις διακριτούς τύπους σήμανσης στο *Yielding Stone*.
- Το γλυπτό μοιάζει με φυσικό υλικό/ πέτρα, άρα είναι εικονικό. Αν και η ερμηνεία του ως πέτρα δεν είναι πολύ ενδιαφέρουσα. Το ορατό αποτύπωμα της σχάρας της ατσάλινης υδρορροής - ο Οροζκο την κύλησε κατά μήκος της - είναι ένας ενδείκτης που δείχνει στους θεατές ότι το γλυπτό είναι εύπλαστο, και στην πραγματικότητα, δεν είναι πραγματικά πέτρα.
- Επιπλέον, αυτή η εντύπωση δίνει στους θεατές μια κατανόηση του τρόπου με τον οποίο ο Οροζκο συμβολίζει τα συναισθήματα του να είσαι ένας ενσαρκωμένος και συναισθηματικός άνθρωπος εμπυθισμένος στον περιβάλλοντα κόσμο.
- Τα σύμβολα είναι αφηρημένα. Ενώ ο καλλιτέχνης δηλώνει ότι προσπαθεί να μεταδώσει αυτό το συναίσθημα, οι θεατές μπορούν ακόμη να κάνουν τις δικές τους ερμηνείες.
- Ένα οπτικό παράδειγμα μπορεί να λειτουργήσει ως περισσότερο από έναν σημειωτικό τύπο –λ.χ συνδυασμός εικόνας και συμβόλου και συνδυασμός ενδείκτη και εικόνας.
- Τα έργα τέχνης μπορούν να συνδυάζουν πολλούς τύπους σημείων.

Gabriel Orozco. *Black Kites*. 1997
Μαύροι χαρταετοί

Black Kites, 1997

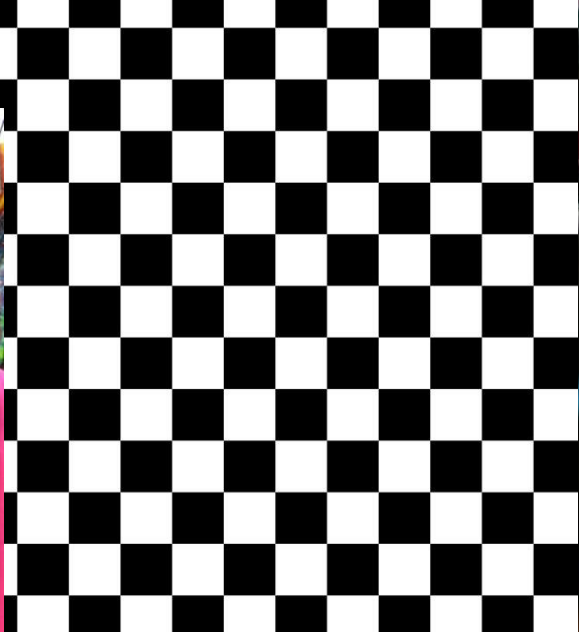
- ANN TEMKIN: Το έργο αυτό ο ίδιος ο Ορόσκο το έχει αποκαλέσει, με θαυμάσιο λογοπαίγνιο, skullture, S-K-U-L-L-ture. Ο Orozco το έφτιαξε αυτό σε ηλικία 30 ετών, κατά τη διάρκεια ενός πολύμηνου διαλείμματος στο σπίτι του, καθώς είχε πάθει πνευμονική κατάρρευση, η οποία τον εμπόδιζε να κάνει τα ταξίδια που συνήθως έκανε.
- GABRIEL OROZCO: Το να φτιάξω το έργο Black Kites ήταν μια έντονη εμπειρία, επειδή πρόκειται για ένα πραγματικό κρανίο. Δεν είναι πλαστικό. Έτσι, το να σχεδιάζεις πάνω σε αυτό, για μια περίοδο αρκετών εβδομάδων, προσεκτικά, κάνοντας αυτό το πολύ μεθοδικό σχέδιο ήταν μια πολύ έντονη εμπειρία. Και νομίζω ότι ήθελα να το κάνω πιο αργά επίτηδες. Ήθελα πραγματικά να έχω αυτή την εμπειρία να είμαι μόνος με αυτό το κρανίο.
- Πολλά από τα έργα μου έχουν να κάνουν με το χρόνο. Κάποια από τα έργα μου είναι μια χειρονομία που προφανώς γίνεται σε μια στιγμή. Κάποια άλλα έργα είναι πολύ περίτεχνα και χρειάζονται περισσότερο χρόνο. Για μένα είναι πολύ σημαντικό το πώς ο χρόνος της αντίληψης, ο χρόνος της δημιουργίας, ο χρόνος της συνειδητοποίησης είναι πολύ σημαντικός. Νομίζω λοιπόν ότι το έργο έχει αυτή τη συγκέντρωση του χρόνου σε ένα αντικείμενο που δεν είναι πολύ μεγάλο, αλλά είναι πολύ ισχυρό.
- ANN TEMKIN: Και αυτό παρέμεινε, ένα από τα πιο απρόσμενα ισχυρά έργα, νομίζω, της δεκαετίας του 1990, καθώς συνδυάζει την αφηρημένη τέχνη με κάτι που, σε αυτή την περίπτωση - μέσω του μέσου που αναφέρεται στο θάνατο, ξέρετε - έχει τόσο πολύ σχέση με τη ζωή, τον άνθρωπο και την ύπαρξη.

πλέγμα οπτικών αναφορών

- Υλικό στοιχείο (πραγματικό ανθρώπινο κρανίο) ενδείκτης
- Μοτίβο σκακιέρας (εικόνα & ενδείκτης, ζωγραφισμένο πάνω στο κρανίο (ενδείκτης) αποτυπώνει τον πραγματικό χρόνο της δημιουργίας του)
- Έννοιολογικό πλέγμα/ οπτικοί συμβολισμοί και συσχετισμοί
- **Día de los Muertos** (Μέρα των Νεκρών) στο Μεξικό, εορτασμός του θανάτου, μακάβριο, εορταστικό γκροτέσκο
- Μεσαιωνική-αναγεννησιακή- μπαρόκ ζωγραφική memento mori (θεματική υπενθύμισης της θνητότητας)
- black kites, είδος μικρού αρπακτικού πουλιού

Michael Sweerts - self portrait with a skull c.1660

Día de los Muertos

- Η **Día de los Muertos** (Μέρα των Νεκρών), είναι μια από τις πιο εντυπωσιακές, πολύχρωμες και μεταφυσικές γιορτές της μεξικανικής παράδοσης. Οι Αζτέκοι πίστευαν ότι είναι λάθος να θρηνούμε όσους έχουν «φύγει», γιατί ο θάνατος είναι ένα φυσικό γεγονός στον κύκλο της ζωής. Για αυτό και η **Μέρα των Νεκρών** τιμά κάθε μέλος της οικογένειας που έχει πεθάνει και το καλεί να επιστρέψει για δυο μέρες στη γη (1η και 2 Νοεμβρίου).
- Η 1η Νοεμβρίου είναι η μέρα των Αθών ή μέρα των Αγγέλων και αφιερώνεται στα νεκρά παιδιά και βρέφη. Στις 2 Νοεμβρίου επιστρέφουν στη γη οι ενήλικες νεκροί και τους υποδέχονται τα αγαπημένα τους πρόσωπα με κεράσματα, δώρα και ζαχαρωτές νεκροκεφαλές.
- Το σήμα κατατεθέν της γιορτής είναι η **νεκροκεφαλή (calavera)**, ένα σύμβολο που σύμφωνα με τη μεξικάνικη παράδοση μας συνδέει όλους, αφού κάτω από το δέρμα μας, είμαστε όλοι ίδιοι. Το 2008 η UNESCO αναγνώρισε τη σημασία της Día de los Muertos και την πρόσθεσε στον κατάλογο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας. Σήμερα, οι μεξικανικές κοινότητες τη γιορτάζουν με παρελάσεις, προσφορές σε βωμούς και συγκεντρώσεις σε τόπους ταφής. Τα εορταστικά δρώμενα ολοκληρώνονται με μεξικάνικο φαγητό και πολύ ποτό.

